

նուիրաբար իր մասնակցութիւնը նուիրեց եռաձայնին, ընկերակցելով երգեհոնին թէ փորձերուն և թէ գործադրութեան:

* * Թէ ինչ պիտի ըլլայ եռաձայնին վախճանը.— ինչպէս ուրիշ առթիւ ալ բոսած ենք, դարձեալ կը կրկնենք՝ թէ այսչափ հանդիսաւոր երգեցողութիւն մը տարին մէկ քանի անգամ հազիւ կարելի պիտի ըլլայ երգել, տօնական օրերու մէջ, անվկանդ պահելով մեր միաձայնը: Փոխանակ ազեն ձախեն եռաձայնի փորձեր ընելու եւ երաժշտական վիժանքներ ցուցադրելու, աւելի տրամաբանական է եկամեանի ձայնագրութեամբ խումբ մը մարդէլ մայրաքաղաքիս մէջ գտնուող ձեռնհաս անձերէն և որոշ վարձքի մը փոխարէն զանոնք տրամադրելի ընել բոլոր եկեղեցիներուն:

ՅԱԿՈԲ ՊԱՐՈՆԵԱՆԻ ԶԱՒԱԿԸ

ԿԱՐՕՏ ՈՒ ԼՔՈՒՍԾ

Պարոնեանի պէս հանճար մը, որ տարիներով գրիչ շարժած է, որ տարիներով ամբողջ գրական ժամանակամիջոց մը առանձին գրաւած է, որ ամբողջ սերունդ մը ինքացուցած է, և իրմով զբաղեցուցած, այս, ասանկ դէմք մը մոռցուելու համար չէ՞ ապրած երբէք:

Պարոնեանի գործունէութիւնը իր ապրած ժամանակին մէջ չի կրնար սահմանափակուիլ, քանի որ իր գրական աթոռը թափուր կը մնայ դեռ ու պիտի մնայ ալ վստահ եղէք:

Այսօր հոգ չէ՝ թէ իր հողակոյտը հողին հաւասարած՝ և անցուգարծի ճամբայ մը եղած ըլլայ, հոգ չէ թէ իր աճիւնները ծածկող ափ մը հողը, կտոր մը մարմարիոնի ծանրութենէն ազատ ըլլայ, հոգ չէ թէ իր կեանքին գուռները, իր գրական արժանիքը բանասէրներու միայն ծանօթ ըլլայ:

Հոգ չէ այս ամենը, Պարոնեան այս ամենուն համար չի բողբոբեր ընաւ, բայց երբ իր զաւակները լքուին ու ամեն կողմէ մերժումի ենթարկուին, ասիկայ ճշմարտապէս կը մեռցնէ Պարոնեանը և իր նուիրական յիշատակը: Պարոնեան մանչ զաւակ մը թողած է, որ այսօր ամենէն լքուած է դժբաղդաբար: ձիշդ իր հօրը տիպը եղող այս որբուկը, այս տկար ու ազազուն

էակը, իր ծննդավայրէն, Էտիրնէէն Պօլիս կուգայ գործ մը գրանելու համար: Ասիէ առաջ Ռէթէոս էֆ. Պէրպէրեան, իբրև զգարու մի և սրտի տէր անձ մը իր վարժարանը ընդունած էր զայն ձրի, բայց տեսնելով որ մարմնով շատ տկար է, կրկին Էտիրնէ խրկած էր: Աւ. այսօր կրկին Պօլիս կուգայ խեղճը ուսման մէջ հարուածուած բազմը գործի առաքելի մէջ փորձելու համար: Բայց ցաւ է ըսել, որ խեղճ տղան հակառակ քանի մը ծանօթ անձնաւորութեանց միջնորդութեան, գործ մը չէ գտած, այսինքն մէկը Ձէ Ռիշմիս զինքը քովը առնել, առարկելով թէ տկարակազմ է:

Ահա էական և կարևոր կէտ մը:

Գոնէ հօրը յիշատակը յարգեցէք, մի յարգելի հարուստներ ու գործի տէրեր: Դուք որ այնչափ հազարներ կը զոհէք ձեր հաճոյքին համար, փոքր բաժին մը հանեցէք սա խեղճ աւագուն, Պարոնեանի յիշատակին յարգանք մը մատուցած՝ և ճշմարիտ մեղենաս մը հանդիսացած ըլլալու փառքին սիրոյն գէթ:

Ձեզ համար քօնտէռի մը օթեակին կամ ոտակ հաճոյքի մը գին է ամսական 2—3 ոսկին, մի զլանաք տղու մը աւալ զայն, որ թէ արժանի է և թէ կարօտ է միանգամայն այդ նպաստին: Եւ կարծեմ ըտրորովին պարապ տեղը վատնած ալ չէք ըլլար ձեր դրամը, քանի որ սա տղան ալ իր կարողութեան չափով պիտի փոխարինէ ձեզ զայն:

Երբ հայրը մոռցանք, երբ անոր յիշատակը և հոգակոյտը այսօր անյայտացած է առանց հետքի մը, երբ մարմարիոնի պարզ կտոր մը զլացանք անոր, գէթ իր դաւակը, կենդանի Պարոնեանը չլքենք, և չոտիպենք, որ խեղճը կրկին Էտիրնէ վերադառնայ խեղճութեան ճիւղին ճանկերուն տակ հասնելու համար:

Թո՛ղ ուրիշներ օրինակ ըլլան մեզ, և թո՛ղ պօլսահայ հարուստ մըն ալ կեանքին մէջ ասանկ գործ մը ըրած ըլլայ ի սէր մարդկութեան և անմահ Պարոնեանի:

Թ. Է. Բ.

Գրիգոր Համբիկեան

